

Lof zij den God van Israël,
Den Heer, die aan Zijn erfvolk dacht,
En door zijn liefderijk bevel,
Verlossing heeft teweeg gebracht.

Verlossing — waarvan?

Van de zonde, die schuld, die macht des satans en des doods; verlossing van al de ellende — voor die in Hem gelooven — door de zonde teweeg gebracht. Verlossing, doordat Hij, gelijk de engelen zongen, vrede op aarde brengt, en gelijk de apostel Paulus ons leert, door Hem de wereld met God is verzoend. Verlossing, omdat Hij het hoofd is van een heerlijk koninkrijk, dat in alle eeuwigheid zal bestaan, en waarin allen zullen heerschen met Hem, die Zijn verschijning hebben liefgehad. Dan is een einde aan al wat in deze wereld smart en rouw werkt; dan zal God alle tranen van de oogen der Zijnen afwischen. Dan zijn de eerste dingen, waarin we nu leven, weggegaan, vervangen door de heerlijkheid beschreven in de laatste hoofdstukken van Gods openbaring.

Welk een groote verlossing zal dat zijn. Daarnaar verlangen allen die God vrezen, die Christus lief hebben. En deze verlossing heeft Hij te weeg gebracht, heeft Hij bereid, aller eerst door Zijn komst in het vleesch en daarna door al wat volgde.

Hij verplettert den satan, die den mensch tot zonde bracht; Hij doodt de zonde in het hart dergenen die Hem volgen. Hij nam de zondeschuld op zich en droeg de straf. Hij zal den dood verslinden tot overwinning. En in de stad Gods die uit de hemelen zal dalen, zullen de volkeren die zalig worden wandelen, en eere geven aan het Lam, dat voor den troon Gods is, aan Jezus, den Heere, wien alle schepselen eeren zal, en wien de verlossenen toezingen: Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed.

Dat al predikt ons het Kerstfeest. Wie dat niet oprecht gelooft, kan ook het Kerstfeest niet vieren. Maar wie zich in deze dingen verheugt, dien is het Kerstfeest een blijde tijd, ja de voorsmaak van een nog beter.

Zoo begrijpen we dat Zacharias zingen kon:

Dus wordt des Heeren volk geleid,
Door 't licht, dat nu ontstoken is,
Tot kennis van de zaligheid,
In hunne schuldvrijheid;
Die nooit in schooner glans verscheen,
Dan nu door Gods barmhertigheid,
Die met ons lot bewogen,
Om ons van sond' en ongeval t'ontslaan,
Een star in Jakob op doet gaan,
De zon des heils doet aan de kimmen staan.

En we zeggen met hem:

Voor elk, die in het duister dwaalt,
Verstrekt dees' een helder licht,
Dat hem in schouw des doods bestraalt,
Op 't vredepad zijn voeten richt.

Dit laatste zegt alles. Het Licht is opgegaan. Het glanst in Bethlehem's velden, en schittert al de eeuwen door. „Het waarachtige licht schijnt nu.“

HOOGESBURE.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)

Hoogachtbare Redactie,

Laat mij a. v. p. naar aanleiding van Uw stuk met opschrift „Mag dit?“ in No. 1354 een enkele opmerking maken, die waarlijk niet zonder belang is voor ons kerkelijk leven.

In genoemd stuk wijst U er op, dat in verschillende klassen de vraag aan de orde is gesteld, of het niet beter was de tweede collecte die de Arnhemse Synode voor de Vrije Universiteit uitgeschreven had, niet te houden. En dan vestigt U de aandacht er op, dat een der Hoogleraren der Theologische School in de Kamper Kerkbode openlijk de gemeente aanriedt geen cent in de collecte voor de Vrije Universiteit te geven.

Ten slotte voegt U er dit aan toe: „een Hoogleraar in den dienst der Kerken, die openlijk aanraadt de besluiten der Synode niet na te komen, — niet omdat deze besluiten tegen Gods Woord of de belijdenissen strijden, maar omdat ze niet naar zijn zin zijn, — neemt een positie in, die niet in één opzicht te verdedigen is.“

Zulk een hoogleraar, zegt u, „neemt een positie in die in niet één opzicht te verdedigen is.“ Mij dunkt, dat deze uitspraak wel voor ernstige tegenspraak vatbaar is. „In niet één opzicht te verdedigen!“ Maar evenwel gaat het hier niet over de nakoming van een *gewoon* synodaal besluit. Een *gewoon* synodaal besluit noemen wij zulk een, dat zoals u het noemt: niet strijdt tegen Gods Woord of de belijdenissen, niet strijdt alsoo tegen den grondslag van het kerkelijk leven. Maar kan dit, in den tegenwoordigen tijd, van het bewuste Arnhemse besluit wel gezegd worden?

Dat besluit toch heeft kennelijk de bedoeling, om die inrichting tot opleiding, welke uitgaat niet van de Kerken als zoodanig, maar slechts van een *vrije vereniging*, niet ten achter te stellen bij de *eigen, kerkelijke* inrichting. En toch zijn de drie bedingen waarop het tegenwoordig samenleven der Kerken steunt, deze: de gemeenschappelijke belijdenissen, de regelen der Geref. Kerk inrichting en „het“ beding! In dit laatste beding nu hebben ook de Kerken uit de Doleantie zich neergelegd bij „het beginsel, dat de Kerk geroepen is een *eigen* inrichting te hebben tot opleiding.“

En al was het nu ook, dat, indien een candidaat soms kwam van *buiten* de *Eigen* inrichting, hij toch wel tot het predikant kon toege laten worden, — de Kerken als zoodanig steunen voor den door hen te onderhouden dienst des Woords, *niet* op een inrichting, uitgaande van een *vrije* vereniging, maar zeer bepaald op een *Eigen* inrichting. En met desen eenmaal van weerszijden aanvaardden grondslag voor het kerkelijk leven, is het zeker niet overeen te brengen, om toch de *niet* *eigen* inrichting gelijklijk te eeren, en op gelijken voet te behandelen met de *Eigen* inrichting. *Eigen* heeft minstens genomen altijd voorrechten boven wat niet *eigen* is! En de zucht om de andere, nietkerkelijke inrichting met de *Eigen* gelijk te stellen, is alsoo in strijd met de plaats, die alleen de laatstegenoemde bij beding, waarop de Kerken-eenheid gelosten is, in neemt.

En nu zeg ik niet, dat indien een besluit der pasgehouden Synode in strijd wordt geacht met een nog geldend besluit van een vroegere Synode, — dat men dan jilings zich gerechtigd mag houden, om dat besluit der pasgehouden Synode *niet* op te volgen. Maar het verandert wel eenigszins, wanneer volgens ernstige overtuiging, door zulk een besluit der pasgehouden

Synode de grondslag van ons kerkelijk leven aangerand wordt. De Synode behoort dezen, n.l. den *grondslag*, altijd te eeren. Ja, er wordt juist Synode gehouden, om met elkander te beraadslagen hoe men op de meest volkomen wijze zich in alle dingen aan den *grondslag*, dat is: de bedingen der kerkelijke eenheid, zal houden! Want het kerkelijk leven moet eigenlijk niet anders dan de zuivere vrucht zijn van den *grondslag*, of anders gezegd: van den samen voor God aanvaardden *band* der eenheid. Deze aangerand te weten in zijn bewustzijn, dat gaat inderdaad wat ver! In dit geval komt het gevoel er tegen op, ja getuigt de consciëntie er tegen, om zulk een Synodaal besluit toch te houden.

Daar ligt de volkomen redelijke verklaring van het in verscheiden klassen en bij een hoogleraar voorkomende verzet, op hetwelk de *Herant* den vinger legt. En hier is aangewezen de ontsaglijke moeilijkheid, waarvoor de kerken als vanzelf al meer en meer zullen komen te staan! De kerkelijke eenheid, en hiernaede het kerkelijk leven, is sinds 1802 gebonden aan nog een ander beding, dan die beide bedingen, die de alleen natuurlijke en de alleen geoorloofde zijn. Sinds 1802 werd het samenleven der kerken gebouwd op nog een ander fundament, dan het éénig recht en ware! Daarmede werd ons kerkelijk leven eensdeels een wreeden en dwaas hooi aangelegd, en dreigt het ter ander zijde vaneen gescheurd te zullen worden. Even alsof het kerkelijk leven en even alsof het kerkverband zoo iets is, uit menschenbrein gesproten en voortgebracht, waaraan wij, menschen, naar het ons op het oogenblik het beste uitkomt, wel wat mogen knutselen en fatsoeneeren!

Maar de uitkomst zal zich wreken, gelijk zij zich nu reeds meer en meer wrekt. Niet alleen dat het kerkelijk leven meer en meer in een eigenaardige richting getrokken wordt, maar verdeeldheid en allerlei boose tochten van het hart breken los, — waar het niet geldt een *geschil van meening* over iets in de belijdenis of in den grondslag, maar het al of niet werkelijk laten *ziden* van een deel van den grondslag zelf. Het gaat dus eigenlijk in den grond reeds hierover, of aan het kerkverband de hand nog ten volle zal gehouden worden, dan of men hieraan zal gaan tornen. Want een aantasten van een wezenlijk deel van den *grondslag*, is reeds een aantasten van het kerkverband en van de kerkelijke eenheid zelf. Want daar gaat het feitelijk om. En dit daarom, omdat vele Kerken den inhoud van „het“ beding zelf niet willen.

Iets anders was het, indien het slechts ging over de nadere *verklaring* of *uitwerking* van een overigens door ieder omhelste zaak of beginsel! Maar het gaat om die zaak, het gaat om het beginsel der kerkelijke opleiding zelf. Maar daarover *mag* het niet gaan! De kerkelijke opleiding is een wezenlijk deel van den grondslag en moet dus, zal de aanvaarde kerkelijke eenheid zuiver gehouden worden, vaststaan voor allen.

De toestand zou tot zekere hoogte in orde zijn, indien alle de Kerken in waarheid dat beginsel van kerkelijke opleiding omhelsden, bij hetwelk zij zich in 1802, ten einde eenheid te bewerkten, officieel hebben neergelegd. Maar daar dit niet is te verwachten, ja zoo goed als ondenkbaar is, zoo is aan de verwarring van onze kerkelijke toestanden, zoolang het beding blijft, geen einde! Tweespalt, verwarring, bittering, onvruchtbaarheid schijnen ons veelvuldig te verwachten te zijn! Waarom? Omdat de *woort* van ons kerkelijk samenleven niet gaaf, niet gezond is. Och, dat toch de Kerken mochten hooren, en tot rechte paden terugkeeren! Hoe zou Zion zich verblijden! Juda zou zich verheugen en verblijd zijn!

Hoe dit mogelijk is? Hoe het mogelijk is om de eenmaal gepleegde fout te herstellen? Hoe anders, dan door te beginnen met de fout niet weer te *bedekken*, maar openlijk te *belijden* en te *erkenne*! Voorts zou het schoon zijn, indien geschiedde wat ik schreef in het stuk, dat 25 Oct. in dit blad stond. Hoe de zaak verder praktisch uitvoerbaar zou zijn, beschreef ik in de Bazuin no. 27 van dit jaar.

Och, dat waarlijk algemeen meer dan tot nu ingesien en aanvaard werd, *bij* den eenigen waren band der eenheid, ook de vrijheid en autonomie der Kerken. Hier toch ligt het ware cement der eenheid, het ware fundament van het gezonde en levenskrachtige samenwonen der Kerken, en de kracht om meer en meer te overwinnen en te voorkomen alle ongezone, onkerkelijke en ootereende versnippering van de Kerke Gods op aarde!

Voor vragen die nog aan mij gedaan zouden kunnen worden, verwijs ik naar mijn brochure „Bezwaren tegen het Beding“, en naar mijn stukken over het Beding in *De Bazuin* van dit jaar Nos. 16, 17, 19, 22 en 27.

Ontvang eindelijk, hoogachtbare Redactie, mijn dank voor de zoo welwillend verleende plaats ruimte.

Met broedergroet en heilbode

Uw dw. dien.
A. M. DIERMANSE.

Den Haag, 19 Dec. 1903.

[Wij plaatsen dit schrijven zonder daarom iets van onze lacht terug te nemen. Ds. Diermanse heeft een opvatting van het beding, die lijnrecht in strijd is met de historische, gelijk indertijd door Prof. Rutgers afdoende is aangetoond. En hoe goed Ds. Diermanse het ook bedoelen moge, hij werkt door deze door en door onjuiste voorstelling juist het kwaad, dat hij bestrijden wil, in de hand. RED.]

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Kampen, (als missionair Dienaar des Woords voor Soemba) H. de Bruin, te Kabinocro (met verlof hier te lande.)

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Hensbroek, J. D. Dardenne Ankringa, te Aartuud. — Suatuer, J. Hoek, cand. te Utrecht. — Enter, W. Groeneweg, te Stavoren. — Grolloo c.s. en de Wijk, H. J. Engelkes, cand. te Groningen.

AANGENOMEN: Sijlk Ewijk, c.s. Dr. H. van Meer, te Utrecht. — Eck en Wiet, A. Burger, te Drieischoot. — Moerdijk, P. Vermeulen, cand. te Utrecht. — Gasselte, W. E. P. Gerns, cand. te Dordrecht. — Dokkum, G. J. W. Oldeman, te Hoozeveen.

REDANCT: Vlissingen, A. de Visser, te Woufwaard. — Waverveen, W. R. Boerendans, te Nieuwkoop. — Oosterveld, W. K. C. Hage, te Deurne. — Sijbeers, W. Klaassen, te 's Hertogenbosch. — Arkel, J. C. Kars, Goudriaan, — Hillegom, J. J. v. d. Broek, te Zutphen.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleeft verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 31 Dec. a.s., ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut“ Amsterdam.

Intekenaren op het premieboek DE GEMEENE GRATIE, die het daarvoor verschuldigde driemaandelijkse wenschen te voldoen, herinneren wij aan de kwartaal-betaling van f — 75 per aangevraagd exemplaar.

Na ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Dec. 1903.

Advertentiën.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

BREEBAART'S

Orgelhandel,
DAMRAK 22, b/h. Centraalstation.
Best adres voor Orgels.
Groote Sorteerling van af 50.—
Men kome zien.

Zending onder de Joden der GEREFORMEERDEN.

Met hartelijken dank ontvangen in November van Ds. Kropveld namens S. en J. te Assen / 10; en van N. N. te B. / 1; van J. Peitama Reitsma / 1.50; van Ger. Jongel. ver. Spr. 9 / 100; Zwijsendrecht / 5; van N. N. te R. als nalezing v/h dankuur v/h gewas / 1; van J. H. O. te Leiden; van N. N. te R. / 2; van J. B. Blankenberg Amsterdam, gecollecteerd i.d. Keizersgr. van N. G. / 10; van F. v. Berge P. G. / 1.
verder nog: van A. Grijns Zandam / 1.50; van D. Meinders namens Meisjesveren. Luid en Werk / 1.50; van J. van Kaam Baanbrugge namens Meisjesveren. / 1.50; van H. Salomons Kz. Gasselster Nijveven gevonden in coll. / 5; van L. v. N. te Kampen / 5; van Ds. J. op 't Holt Boleward namens een zuster der gemeente / 2; van A. te N. / 2.
Met dringende aanbeveling

N. KOOPS
Oosterstraat 25
Rotterdam.

VERSCHEENEN:

Uit Eigen Kring.

Twee en vijftig Leerredenen

DOOR
Predikanten der Christelijk Gereformeerde Kerk in Noord-Amerika.
PRIJS f 1.40.
BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

HOMOEOPATHISCHE APOTHEEK van ALBERT SOMMER.

Amsterdam, Heiligenweg, hoek Singel.
Grootste Inrichting in Nederland.

Voor Asthmajders: Biers Bougies en Siga retten: onoverwinnelijk succes en goedkoop.
HENSELS TONICUM voor zenuwlijders, per fl. / 1.20.
HAMAMELIS SUPPOSITORIES, tegen aambelen, per doos / 1.25.
Hoesttabletten, per flacon / 0.60.
Spijverteringstabletten, per flacon / 0.75.
ARNICA HAAROLIE, tegen het uitvalven van het haar, per fl. / 0.80 en / 1.10.
Huisapotheken met handleiding / 5.50.
Franco en gratis prijsvraag en brochures.

Onderlinge Nederlandsche Hypotheekbank, te Groningen, Jacobijnerstraat 18.

Onze 4 pCt. Pandbrieven, met winstaandeel, zijn thans verkrijgbaar tegen den koers van 99 1/2 pCt.

De Directie:

BOMERS.

VAN SWINDEREN.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering, gevestigd te

Amsterdam, Keizersgracht 547-549,

sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

VERSCHEENEN: Aflevering 14 en 15 van:

GOD IS LIEFDE.

DE HEIDELBERGSCHE CATECHISMUS behandeld in twee en vijftig LEERREDENEN,

DOOR

J. H. FERINGA.

Dit werk verschijnt in 18 afleveringen, elk van ongeveer 3 vel druks. Het geheele werk kost f 3.75. Stempelbanden zullen tegen matigen prijs verkrijgbaar gesteld worden.

Amsterdam.

Pretoria.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN, DAMRAK 60 en DAM 15-17

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

De Gemeene Gratie

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie deelen, waarvan thans verschenen zijn: Deel I (Het geschiedkundig gedeelte) en Deel II (Het leerstellig gedeelte), terwijl Deel III in den loop van 1904 zal verschijnen.

Men teekent in uitsluitend voor het geheele werk.

Prijs f 17.50.

Stempelbanden worden bijtijds tegen matigen prijs verkrijgbaar gesteld.

Amsterdam.

Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland, Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGSSTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Telefoon Intercommunale No. 674.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.

Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFITT, A. W. SCHIPPERS, JHR. H. A. WITTEWAAL VAN STOUTWEGEN, H. LUKING, MR. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK, J. BOUWES, JONK. TERPSTRA en MR. H. VAN DER VEGTE.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, JONK. TERPSTRA, MR. H. VAN DER VEGTE

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 100 pCt., in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 (Hilversum, Torenlaan 56); te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Aanbevelen voor het KERSTFEEST.

Bijbelsch A B C of Christelijk Alphabet, met plaatjes en versjes van H. KARSEN. Prijs 70 Cent, 25 Ex. / 15.—, 50 Ex. / 25.—. Dit boekje geeft den kinderen eenvoudig de kerkelijke geschiedenis. Rhenen. W. J. VAN NAS.

Eet NU Kaas.

Malsch en vet, 3 st. EDAMMERS samen 10 Pond, fr. ha. / 2.25 na postw. of Remb. D. DE BUNJE-DITMAR, Leeuwarden.

Bij RIJNTS BALT, Den Haag, verscheen:

De Ineensmelting,

DOOR
Ds. A. M. DIERMANSE.
II. (Hoe onhoudbaar de Bezwaren zijn!) enz.
PRIJS f 0.50.

Boekhandel van A. Fisser, Elisabethstraat 3, Utrecht.

Na ontvangst van postwissel worden de Koraalboeken franco toegezonden:

WOP, De Psalmen f 3.—
WOP, De Evangelien f 3.—
WOP, Vervolgband f 4.—
DE VRIES, De Psalmen f 3.—
DE VRIES, De Evangelien f 3.60
DE VRIES, Vervolgband f 2.75
LITZAU, Ps., Gez. en Vervolgband f 3.90
KRUIJS, De Psalmen f 3.50
KRUIJS, De Evangelien, Gez. en Vervolgband f 3.50
VAN EYKEN, De Psalmen f 6.—
VAN EYKEN, Evangelien f 5.—
GOTZ, De Psalmen f 1.75
De boeken zijn alle solide gebonden.

Een Packard-Organ

is een schoon geschenk in het gezin.

Voor het particulier vertrek van H. M. de Keizerin, kocht Z. M. de Keizer van Duitschland

een Packard-Organ. GOLDSCHMEDING'S

Orgelhandel

noodigt uit tot nadere kennismaking.

BEKEND ADRES:

AMSTERDAM,

Warmoesstraat 141 en Keizersgracht 305.

Catalogi op aanvraag gratis.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.

AMSTERDAM.